

V I Lenin

Revolutionens lärdomar

Varje revolution innebär en tvär vändning i de väldiga folkmassornas liv. Om en sådan vändning inte mognat, kan ingen verklig revolution äga rum. Och liksom varje vändning i vilken som helst människas liv lär henne mycket och låter henne uppleva och känna mycket, så ger även revolution på kort tid hela folket de mest innehållsrika och värdefulla lärdomar.

Under en revolution lär miljoner och tiotals miljoner människor varje vecka mera än under ett år av vanligt, trögt liv. Ty vid en tvär vändning i ett helt folks liv visar det sig särskilt klart, vilka klasser inom folket som fullföljer det ena eller andra syftet, vilken kraft de äger och vilka medel de använder.

Varje medveten arbetare, soldat och bonde måste uppmärksamt tänka sig in i den ryska revolutionens lärdomar, särskilt nu, i slutet av juli, då det tydligt visat sig, att den första fasen av vår revolution slutat med ett misslyckande.

I

Låt oss i själva verket se, vad arbetar- och bondemassorna strävade efter, då de genomförde revolutionen. Vad väntade de av revolutionen? Det är känt att de väntade frihet, fred, bröd och jord.

Men vad ser vi nu?

I stället för frihet börjar frihet man återinföra det tidigare godtycket. Dödsstraff införs för soldaterna vid fronten, bönder ställs inför rätta för att de självrådigt tillägnat sig godsägarjord. Arbetartidningarnas tryckerier förstörs. Arbetartidningarna förbjuds utan rättegång. Bolsjeviker häktas, ofta t o m utan några som helst anklagelser eller på grund av uppenbart falska anklagelser.

Man kommer kanske att invända att förföljelserna mot bolsjevikerna inte innebär någon kränkning av friheten, då det ju endast är bestämda personer, som förföljs på bestämda anklagelser. Men denna invändning är en medveten och uppenbar lögn, ty hur kan ett tryckeri förstöras och tidningar förbjudas på grund av enskilda personers brott, även om dessa anklagelser vore bevisade och fastställda av domstol. En annan sak vore det, om regeringen i lag skulle förklara bolsjevikernas hela parti, själva deras riktning, deras åsikter vara brottsliga. Men var och en vet, att det fria Rysslands regering inte har kunnat göra och inte har gjort något dylikt.

Det som framför allt avslöjat förtalskaraktären i beskyllningarna mot bolsjevikerna är att godsägarnas och kapitalisternas tidningar med raseri skymfde bolsjevikerna för deras kamp mot kriget, mot godsägarna och kapitalisterna samt öppet krävde att bolsjevikerna skulle häktas och förföljas redan vid en tid, då ännu inte en enda anklagelse hade tänkts ut mot en enda bolsjevik.

Folket vill ha fred. Men det fria Rysslands revolutionära regering har återupptagit erövringskriget på basis av samma hemliga fördrag, som f d tsar Nikolaus II ingick med de brittiska och franska kapitalisterna för att främmande folk skulle utplundras av de ryska kapitalisterna. Dessa hemliga fördrag har liksom tidigare inte publicerats. Det fria Rysslands regering har kommit med undanflykter och inte föreslagit alla folk en rättvis fred.

Det finns inte bröd. Svälten är ånyo i antågande. Alla ser att kapitalisterna och de rika samvetslöst lurar staten vid krigsleveranserna (kriget kostar nu folket 50 miljoner rubel

dagligen), att de inhöstar fabulösa profiter på de höga priserna, medan ingenting gjorts för att åstadkomma effektiv arbetarkontroll över produktionen och produkternas fördelning. Kapitalisterna blir allt fräckare, de kastar ut arbetare på gatan och detta vid en tid då folket lider nöd på grund av varubrist.

En väldig majoritet av bönderna har på en lång rad kongresser klart och tydligt sagt ifrån, att de förklarar godsägarnas rätt till jorden vara en orättvisa och ett rofferi. Men regeringen, som kallar sig revolutionär och demokratisk, fortsätter månad efter månad att dra bönderna vid näsan och lura dem med löften och uppskov. Kapitalisterna tillät under flera månader inte minister Tjernov att utfärda lagar om förbud mot köp och försäljning av jord. Och när lagen äntligen utfärdades, så satte kapitalisterna igång en infam förtalshets mot Tjernov och denna hets fortsätter de än idag. I sitt försvar av godsägarna har regeringen gått så långt i fräckhet, att den börjar ställa bönder inför rätta för "egenmäktigt" tillägnande.

Bönderna dras vid näsan genom att de intalas att vänta på konstituerande församlingen. Men församlingens inkallande förhalas hela tiden av kapitalisterna. Och nu då inkallandet under inflytande av bolsjevikernas krav fastställts till den 30 september, gästar kapitalisterna öppet att tidsgränsen är "omöjligt" kort och kräver att konstituerande församlingen skall uppskjutas ... De inflytelserikaste medlemmarna av kapitalisternas och godsägarnas parti, "kadet"-partiet eller "folkfrihetens" parti, t ex Panina, driver öppen propaganda för att konstituerande församlingen skall uppskjutas till krigets slut.

Vänta med jorden till konstituerande församlingen. Vänta med konstituerande församlingen till krigets slut. Vänta med krigsslutet till fullständig seger. Det blir alltså resultatet. Kapitalisterna och godsägarna, som har majoriteten i regeringen, hånar direkt bönderna.

II

Men hur kunde det ske i ett fritt land, sedan tsarmakten hade störtats?

I ett ofritt land styrs folket av en tsar och en handfull godsägare, kapitalister och ämbetsmän, som inte är valda av någon.

I ett fritt land styrs folket endast av dem, som det självt valt för detta ändamål. Vid valen delar folket upp sig i partier och vanligen bildar varje befolkningsklass sitt särskilda parti, så bildar exempelvis godsägarna, kapitalisterna, bönderna och arbetarna särskilda partier. I fria länder styrs därför folket genom en öppen kamp mellan partier och fri överenskommelse dem emellan.

Sedan tsarmakten hade störtats den 27 februari 1917, styrdes Ryssland under cirka fyra månader som ett fritt land, just genom en öppen kamp mellan fritt bildade partier och fri överenskommelse dem emellan. För att förstå den ryska revolutionens utveckling, är det följaktligen framför allt nödvändigt att studera vilka huvudpartierna var, vilka klassers intressen de försvarade och hurdana de inbördes förhållandena mellan alla dessa partier var.

III

Sedan tsarmakten hade störtats, övergick statsmakten i den första provisoriska regeringens händer. Den bestod av representanter för bourgeoisin, dvs kapitalisterna, till vilka även godsägarna anslutit sig. "Kadet"-partiet, kapitalisternas viktigaste parti, innehade främsta platsen som bourgeoisins härskande och regerande parti.

Makten föll inte av en tillfällighet i händerna på detta parti, ehuru det naturligtvis inte var kapitalisterna, som kämpade mot de tsaristiska trupperna och göt sitt blod för friheten, utan arbetarna och bönderna, matroserna och soldaterna. Makten föll i händerna på kapitalisternas

parti, emedan kapitalisternas klass förfogade över rikedomens, organisationens och vetandets makt. Under tiden efter 1905 och särskilt under kriget hade kapitalisternas klass och de till kapitalisterna anslutna godsägarna i Ryssland nått de största framgångarna när det gällde att organisera sig.

Kadetpartiet har alltid varit monarkistiskt, både 1905 och från 1905 till 1917. Efter folkets seger över tsartyranniet förklarade sig partiet vara republikanskt. Den historiska erfarenheten visar, att då folket besekrat monarkin har kapitalisternas partier alltid samtyckt till att vara republikanska, bara för att kunna upprätthålla kapitalisternas privilegier och deras allmakt över folket.

I ord går kadetpartiet in för "folkfrihet". I handling går det in för kapitalisterna, och alla godsägare, alla monarkister, alla svarthundramän ställde sig genast på dess sida. Beviset härför är pressen och valen. Alla borgerliga tidningar och hela svart-hundrapressen stämde efter revolutionen in i kadeternas melodi. Alla monarkistiska partier, som inte tordes framträda öppet, stödde kadetpartiet i valen, såsom fallet var exempelvis i Petrograd.

Sedan kadeterna erhållit regeringsmakten, inriktade de alla sina ansträngningar på att fortsätta det erövrings- och roffarkrig, som inleddes av tsar Nikolaus II, vilken slöt hemliga roffarfördrag med de brittiska och franska kapitalisterna. Enligt dessa fördrag lovades de ryska kapitalisterna att de i händelse av seger skulle få erövra Konstantinopel, Galizien, Armenien osv. Folket avfärdades av kadetregeringen med tomma undanflykter och löften varjämte den uppsköt avgörandet av alla viktiga, för arbetarna och bönderna nödvändiga angelägenheter till konstituerande församlingen utan att fastställa tiden för dess inkallande.

Folket gjorde bruk av friheten och började organisera sig självständigt. Den viktigaste organisationen för arbetarna och bönderna, som utgör den överväldigande majoriteten av Rysslands befolkning, var arbetar-, soldat- och bondedeputerades sovjet. Dessa sovjet började bildas redan under Februarirevolutionen, och några veckor senare var alla medvetna och avancerade personer inom arbetarklassen och bland bönderna sammanslutna i sovjet i de flesta av Rysslands storstäder och i många landsortsdistrikt.

Sovjeterna valdes fullständigt fritt. Sovjeterna var verkliga organisationer av folkmassorna, arbetarna och bönderna. Sovjeterna var verkliga organisationer av folkets väldiga majoritet. Arbetarna och bönderna i vapenrock var beväpnade.

Det säger sig självt, att sovjeterna kunde och måste ta hela statsmakten i sina händer. Ända till dess konstituerande församlingen inkallats, borde det inte ha funnits någon annan makt i staten än sovjeterna. Först då hade vår revolution blivit en verklig folkrevolution, en verkligt demokratisk revolution. Först då hade de arbetande massorna, som verkligen strävar efter fred och som verkligen inte har något intresse av erövringskrig, beslutsamt och fast kunnat börja genomföra en politik, som både skulle ha gjort slut på erövringskriget och lett till fred. Först då hade arbetarna och bönderna kunnat tygla kapitalisterna, som gör fabulösa profiter "på kriget" och fört landet till förfall och hunger. Men i sovjeterna var det bara en minoritet av de deputerade, som stod på samma sida som de revolutionära arbetarnas parti, de bolsjevikiska socialdemokraterna, vilka krävde att hela statsmakten skulle överlämnas i sovjeternas händer. Större delen av de deputerade i sovjeterna stod på samma sida som de mensjevikiska socialdemokraternas och socialistrevolutionärernas partier, vilka var emot att makten överlämnades till sovjeterna. I stället för att avlägsna bourgeoisins regering och ersätta den med sovjeternas regering gick dessa partier in för att stödja bourgeoisins regering och kompromissa med den samt bilda en koalitionsregering med den. Denna politik för kompromiss med bourgeoisin som bedrivs av de socialistrevolutionära och mensjevikiska

partierna, vilka folkets majoritet skänkt sitt förtroende, utgör huvudinnehållet i revolutionens hela utvecklingsgång under alla de fem månader, som förflutit sedan revolutionen började.

IV

Låt oss först och främst se hur socialistrevolutionärernas och mensjevikernas kompromissande med bourgeoisin försiggått och sedan försöka finna en förklaring till att folkets flertal hyst förtroende för dem.

V

Mensjevikerna och socialistrevolutionärerna har på ett eller annat sätt kompromissat med kapitalisterna på varje stadium av den ryska revolutionen.

Alldeles i slutet av februari 1917, så snart folket hade segrat och tsarmakten störtats, upptogs Kerenskij som "socialist" i kapitalisternas provisoriska regering. I själva verket har Kerenskij aldrig varit socialist, han var endast trudovik och började räkna sig som "socialistrevolutionär" först efter mars 1917, då det inte längre var farligt och inte ofördelaktigt. Kapitalisternas provisoriska regering bemödade sig genast att genom Kerenskij, som var vice ordförande i petrogradsovjeten, knyta sovjeten till sig och tämja den. Sovjeten, dvs socialistrevolutionärerna och mensjevikerna, som var i majoritet där, lät sig tämjäs och samtyckte omedelbart efter det att kapitalisternas provisoriska regering hade bildats till att "stödja den" "försåvitt" den uppfyllde sina löften.

Sovjeten betraktade sig som ett organ för att pröva och kontrollera provisoriska regeringens handlingar. Sovjetens ledare tillsatte en sk kontaktkommission, dvs en kommission, som skulle upprätthålla kontakt med regeringen. I denna kontaktkommission förhandlade sovjetens socialistrevolutionära och mensjevikiska ledare ständigt med kapitalistregeringen, så att de egentligen intog samma ställning som ministrar utan portfölj eller inofficiella ministrar.

Detta tillstånd varade hela mars och nästan hela april. Kapitalisterna opererade med uppskov och undanflykter för att söka vinna tid. Kapitalistregeringen företog under denna tid inte en enda något så när betydelsefull åtgärd för att utveckla revolutionen. Inte ens för sin egen direkta, omedelbara uppgift, att inkalla konstituerande församlingen, gjorde regeringen det minsta; frågan underställdes inte de lokala organen och den tillsatte inte ens en centralkommission för att förbereda frågan. Regeringen bekymrade sig bara om en sak; att i hemlighet förnya de internationella roffarfördrag, som tsaren hade slutit med Storbritanniens och Frankrikes kapitalister, att så försiktigt och omärkligt som möjligt bromsa revolutionen, att lova allt och ingenting hålla. I "kontaktkommissionen" spelade socialistrevolutionärerna och mensjevikerna rollen som narrar, vilka avspisades med svulstiga fraser och löften om att allt skulle göras i morgon. Som kråkan i den kända fabeln var socialistrevolutionärerna och mensjevikerna tillgängliga för smicker och lyssnade gärna till kapitalisternas försäkringar om att de högt skattade sovjeterna och inte vidtog en enda åtgärd utan dem.

Men i verkligheten gick tiden och kapitalisternas regering gjorde ingenting för revolutionen. Mot revolutionen hann den dock under denna tid förnya de hemliga roffarfördragen eller rättare sagt att bekräfta och "vitalisera" dem genom likaledes hemliga kompletterande förhandlingar med den brittisk-franska imperialismens diplomater. Mot revolutionen hann den under denna tid lägga grunden till en kontrarevolutionär organisation av fältarméns generaler och officerare (eller åtminstone ett närmande mellan dem). Mot revolutionen hann den börja organisera industribaroner, fabrikanter och bruksägare, vilka under arbetarnas tryck var tvungna att göra den ena eftergiften efter den andra men samtidigt började sabotera (förstöra) produktionen och förbereda att stoppa den, varvid de väntade på ett lämpligt ögonblick.

Men de avancerade arbetarnas och böndernas organisation i sovjeterna skred oavlatligt framåt. De förtryckta klassernas bästa representanter kände att regeringen förblev folkets fiende, revolutionens fiende oavsett dess samförstånd med petrogradsovjeterna, oavsett Kerenskij's talträngdhet och oavsett "kontaktkommissionen". Massorna kände att fredens sak, frihetens och revolutionens sak oundvikligen skulle gå förlorad, om man inte bröt kapitalisternas motstånd. Otåligheten och förbittringen växte bland massorna.

VI

Den 20-21 april bröt otåligheten och förbittringen igenom. Rörelsen flammade upp spontant, utan att vara förberedd av någon. Rörelsen var så skarpt riktad mot regeringen, att ett regemente t o m uppträdde beväpnat och marscherade till Mariapalatset för att häkta ministrarna. Det blev helt uppenbart för alla att regeringen inte kunde hålla sig kvar. Sovjeterna kunde ta makten i sina händer utan ringaste motstånd från någon enda sida (och borde ha gjort det). I stället för att göra det stödde socialistrevolutionärerna och mensjevikererna den fallande kapitalistregeringen, snärjde ytterligare in sig genom kompromissande med den och företog ännu ödesdigrare åtgärder, ägnade att leda till revolutionens undergång.

Revolutionen skolar alla klasser med en snabbhet och en grundlighet, som är okända under vanlig, fredlig tid. Kapitalisterna, som är bäst organiserade och mest erfarna i klasskampens och politikens angelägenheter, har lärt sig snabbare än andra. När de såg att regeringens läge var ohållbart, tillgrep de en metod, som praktiserats av kapitalisterna i andra länder under flera årtionden efter år 1848 för att lura arbetarna, splittra dem och göra dem maktlösa. Denna metod är en s k koalitionsregering, dvs en förenad gemensam regering, sammansatt av bourgeoisin och överlöpare från socialismen.

I de länder, där frihet och demokrati existerat längst jämte en revolutionär arbetarrörelse, i Storbritannien och i Frankrike, har kapitalisterna många gånger och med stor framgång använt denna metod. När "socialistiska" ledare inträtt i bourgeoisins regering, har de ständigt visat sig vara galjonsfigurer, dockor, kulisser åt kapitalisterna, verktyg för att bedra arbetarna. Rysslands "demokratiska och republikanska" kapitalister använde samma metod. Socialistrevolutionärerna och mensjevikererna lät genast lura sig och den 6 maj blev "koalitions"-regeringen med Tjernovs, Tsereteli & Co:s deltagande ett faktum.

Narrarna i de socialistrevolutionära och mensjevikiska partierna jublade och solade sig egenkärt i glansen av sina ledares ministerära. Kapitalisterna gnuggade händerna av tillfredsställelse över att ha fått "sovjetledarna" till medhjälpare mot folket och fått deras löfte om stöd åt "offensivaktioner vid fronten", vilket betydde återupptagande av det imperialistiska roffarkriget, som nästan hade upphört för en tid. Kapitalisterna kände dessa ledares hela uppblåsta vanmakt och visste att de löften, som bourgeoisin gett om kontroll och t o m organiserande av produktionen, om fredspolitik osv aldrig skulle uppfyllas.

Så gick det också. Den andra fasen i revolutionens utveckling, från den 6 maj till den 9 juni eller till den 18 juni, bekräftade helt kapitalisternas beräkning på att socialistrevolutionärerna och mensjevikererna lätt skulle gå i fällan.

Medan Pesjehonov och Skobelev bedrog sig själva och folket med högtravande fraser om att man skulle ta 100 procent av kapitalisternas profit, att deras "motstånd krossats" osv, fortsatte kapitalisterna att stärka sina ställningar. Under denna tid gjordes ingenting, absolut ingenting, för att i praktiken tygla kapitalisterna. Överlöparna från socialismen, som hade blivit ministrar, visade sig vara pratkvagnar för att dra bort de förtryckta klassernas uppmärksamhet medan hela den statliga förvaltningsapparaten i verkligheten stannade kvar i händerna på

byråkratin (ämbetsmännen) och bourgeoisin. Den beryktade Paltjinskij, vice industriministern, var en typisk representant för denna apparat, som bromsade varje åtgärd mot kapitalisterna. Ministrarna pladdrade – allt förblev vid det gamla.

Bourgeoisin utnyttjade i synnerhet minister Tsereteli i kampen mot revolutionen. Han skickades ut för att ”lugna” Kronstadt, när revolutionärerna där gick så långt i oförvägenhet att de vågade avsätta den utnämnde kommissarien. I sina tidningar satte bourgeoisin igång en otroligt högljudd, illvillig och rasande hetskampanj, fylld av lögn och förtal mot Kronstadt, som beskyldes för att vilja ”lösrycka sig från Ryssland”, varvid man upprepade denna och liknande dumheter i tusen variationer och skrämde upp småbourgeoisin och filistrarna. Tsereteli, den mest typiske representanten för den inskränkta, skräckslagna kälkborgerligheten, nappade ”mest samvetsgrant” av alla på den krok som den borgerliga hetsen lade ut, han var den ivrigaste av alla att ”krossa och pacificera” Kronstadt, utan att förstå att han spelade rollen som lakej åt den kontrarevolutionära bourgeoisin. Det resulterade i att han blev verktyg för en ”överenskommelse” med det revolutionära Kronstadt, enligt vilken kommissarien i Kronstadt inte helt enkelt skulle utnännas av regeringen, utan väljas lokalt och *stadfästas* av regeringen. Det var på dylika ömkliga kompromisser de ministrar, som hade löpt över från socialismen till bourgeoisin, ödslade bort sin tid.

På sådana ställen, där ingen borgarminister kunde visa sig för att försvara regeringen, dvs inför de revolutionära arbetarna eller i sovjeterna, infann sig Skobelev, Tsereteli, Tjernov eller någon annan ”socialistisk” minister (rättare sagt: skickades han dit av bourgeoisin) och utförde samvetsgrant borgarnas uppdrag, ansträngde sig till det yttersta att försvara regeringen och rentvådde kapitalisterna samt lurade folket med att upprepa löften, löften och löften, med rådet att vänta, vänta och vänta.

Minister Tjernov var speciellt sysselsatt med kohandel med sina borgerliga kolleger: ända till juli månad, till den nya ”maktkris”, som inträdde efter rörelsen den 3-4 juli, till kadeternas utträde ur regeringen var minister Tjernov hela tiden sysselsatt med den nyttiga, intressanta och för folket välgörande saken att ”övertala” sina borgerliga kolleger och uppmana dem att åtminstone samtycka till förbud mot köp och försäljning av jord. Detta förbud hade högtidligen lovats bönderna på bondedeputerades allryska kongress i Petrograd. Men det blev ingenting annat än ett löfte. Tjernov kunde inte uppfylla det vare sig i maj eller i juni ända till dess det spontana utbrottets revolutionära våg den 3-4 juli, som sammanföll med kadeternas utträde ur regeringen, gjorde det möjligt att genomföra denna åtgärd. Men även då blev det en enstaka åtgärd, som inte i någon betydande mån kunde främja böndernas kamp mot godsägarna om jorden.

Vid fronten fullgjorde vid den tiden den ”revolutionäre demokraten” Kerenskij, den nybakade medlemmen av socialistrevolutionärernas parti, med framgång och glans den kontrarevolutionära, imperialistiska uppgiften att återuppta det imperialistiska roffarkriget, en uppgift som den av folket hatade Gutjkov inte kunde utföra. Han berusades av sin egen vältalighet, imperialisterna, som spelade med honom som med en lekboll, tände rökelse för honom, smickrade honom, förgudade honom – allt för att han troget och redligt tjänade kapitalisterna genom att söka övertala ”de revolutionära trupperna” att gå med på att återuppta kriget, vilket fördes för att uppfylla tsar Nikolaus II:s fördrag med Storbritanniens och Frankrikes kapitalister, för att de ryska kapitalisterna skulle få Konstantinopel och Lvov, Erzerum och Trabzon.

Så förlöpte den andra fasen av den ryska revolutionen från den 6 maj till den 9 juni. Den kontrarevolutionära bourgeoisin stärkte och konsoliderade sina ställningar under de

”socialistiska” ministrarnas skydd och försvar samt förberedde offensiven både mot den yttre fienden och mot den inre, dvs mot de revolutionära arbetarna.

VII

Till den 9 juni förberedde de revolutionära arbetarnas parti, bolsjevikerna, en demonstration i Petrograd för att ge massornas oemotståndligt växande missnöje och förbittring ett organiserat uttryck. De socialistrevolutionära och mensjevikiska ledarna, insnärjda i kompromisser med bourgeoisin, bundna genom den imperialistiska offensivpolitiken, blev förskräckta då de kände sitt inflytande över massorna försvinna. Det höjdes ett allmänt tjut mot demonstrationen, ett tjut som denna gång förenade de kontrarevolutionära kadeterna med socialistrevolutionärerna och mensjevikerna. Under deras ledning och som resultat av deras kompromisspolitik med kapitalisterna framträdde de småborgerliga massornas omsvängning till ett förbund med den kontrarevolutionära bourgeoisin helt tydligt och avtecknade sig med förbluffande åskådlighet. Häri ligger den historiska betydelsen av krisen den 9 juni, häri ligger dess klassinnebörd.

Bolsjevikerna inställde demonstrationen, då de i det givna ögonblicket alls inte önskade föra ut arbetarna i en desperat strid mot de förenade kadeterna, socialistrevolutionärerna och mensjevikerna. För att rädda åtminstone en liten rest av massornas förtroende, såg de senare sig likväl tvungna att utlysa en allmän demonstration till den 18 juni. Bourgeoisin var utom sig av raseri, då den med rätta insåg, att detta betydde en svängning av den småborgerliga demokratin till proletariats sida, och den beslöt att paralysera demokratins aktion genom en offensiv vid fronten.

Den 18 juni medförde verkligen en utomordentligt eftertrycklig seger för det revolutionära proletariats paroller, bolsjevismens paroller bland Petrograds massor, och den 19 juni förkunnades högtidligen av bourgeoisin och bonapartisten* Kerenskij att offensiven vid fronten just hade börjat den 18 juni.

Offensiven innebar att roffarkriget i kapitalisternas intresse de facto återupptogs tvärtemot den väldiga arbetandemajoritetens vilja. Oundvikligen förknippad med offensiven var därför dels en gigantisk förstärkning av chauvinismen och militärmaktens (och följaktligen även statsmaktens) övergång till bonapartisternas militärband, dels övergång till våld mot massorna, till förföljelser mot internationalisterna, till upphävande av agitationsfriheten, till häktningar och arkebuseringar av dem, som var emot kriget.

Medan den 6 maj band socialistrevolutionärerna och mensjevikerna till bourgeoisins triumfvagn med ett rep, så smidde den 19 juni dem med en kedja som kapitalisternas drängar.

VIII

Till följd av att roffarkriget återupptagits, växte massornas förbittring givetvis ännu snabbare och starkare. Den 3-4 juli bröt förbittringen ut i en explosion, som bolsjevikerna försökte hålla tillbaka och som de självfallet måste försöka ge en så organiserad form som möjligt.

Som bourgeoisins slavar, fjättrade av sin herre, samtyckte socialistrevolutionärerna och mensjevikerna till allt: till de reaktionära truppers dirigering till Petrograd, till dödsstraffets återinförande, till arbetarnas och de revolutionära truppers avväpning, till häktningar, förföljelser och indragning av tidningar utan rättgång. Makten, som bourgeoisin i regeringen

* Bonapartism (efter de två franska kejsarna Bonaparte) kallas en regering, som försöker göra sken av att stå över partierna genom att den drar nytta av den ytterligt tillspetsade kampen mellan kapitalisternas och arbetarnas partier. Eftersom en sådan regering i verkligheten tjänar kapitalisterna, lurar den arbetarna allra mest med löften och små allmosor.

inte helt kunde överta och som sovjeterna inte ville överta, gled över i händerna på en militärklick, bonapartisterna, som självfallet helt stöddes av kadeterna och ärkereaktionärerna, av godsägarna och kapitalisterna.

Steg för steg nedåt. Sedan socialistrevolutionärerna och mensjevnikerna gett sig ut på det sluttande planet av kompromissande med bourgeoisin gled de oemotståndligt nedåt och sjönk ända till botten. Den 28 februari lovade de i petrogradsovjeten att på vissa villkor stödja den borgerliga regeringen. Den 6 maj räddade de den från sammanbrott och lät sig förvandlas till dess drängar och försvarare, då de samtyckte till offensiven. Den 9 juni förenade de sig med den kontrarevolutionära bourgeoisin i ett fälttåg av vanvettigt raseri, lögn och förtal mot det revolutionära proletariatet. Den 19 juni godkände de det påbörjade återupptagandet av roffarkriget. Den 3 juli samtyckte de till att de reaktionära trupperna inkallades: det var början till det slutgiltiga överlämnandet av makten åt bonapartisterna. Steg för steg nedåt.

Det är ingen tillfällighet att socialistrevolutionärernas och mensjevnikernas partier fått ett så skymfligt slut, utan det är ett resultat av småägarnas, småbourgeoisins ekonomiska läge, vilket många gånger bekräftats av Europas erfarenheter.

IX

Var och en har naturligtvis kunnat iaktta hur småägarna sliter ut sig, hur de anstränger sig för att "arbeta sig upp", att bli riktiga företagare, att höja sig till den "solide" företagarens ställning, till bourgeoisins ställning. Så länge kapitalismen härskar, finns det ingen annan utväg för småägarna: antingen att själva bli kapitalister (och det är i bästa fall möjligt för en småägare på hundra) eller också bli ruinerade småägare, halvproletärer och sedan proletärer. Så är det även i politiken: den småborgerliga demokratin, särskilt dess ledare, dras till bourgeoisin. Den småborgerliga demokratin ledare tröstar sina massor med löften och försäkringar om möjligheten att komma överens med storkapitalisterna, i bästa fall erhåller de av kapitalisterna för en helt kort tid några små eftergifter för ett litet överskikt av de arbetande massorna, men i allt det avgörande, i allt det viktiga har den småborgerliga demokratin alltid hamnat i bourgeoisins kölvatten och visat sig vara ett maktlöst bihang till den, ett lydigt verktyg i finanskungarnas händer. Det har Storbritanniens och Frankrikes erfarenhet bekräftat många gånger.

Erfarenheten av den ryska revolutionen, då händelserna, särskilt under inflytande av det imperialistiska kriget och den ytterst djupgående kris som det skapat, utvecklade sig med utomordentlig snabbhet, denna erfarenhet från februari till juli 1917 har utomordentligt klart och åskådligt bekräftat den gamla marxistiska sanningen om småbourgeoisins labila läge.

Den ryska revolutionens lärdom är följande: det finns ingen annan räddning för de arbetande massorna undan krigets och hungerns järnklor, undan förslavningen under godsägarna och kapitalisterna än en fullständig brytning med socialistrevolutionärernas och mensjevnikernas partier, en klar insikt om deras förräddarroll, förkastande av varje slags kompromissande med bourgeoisin, en beslutsam övergång på de revolutionära arbetarnas sida. Endast de revolutionära arbetarna kan, om de stöds av fattigbönderna, bryta kapitalisternas motstånd, leda folket till jordens övertagande utan ersättning, till full frihet, till seger över svälten, till seger över kriget, till en rättvis och varaktig fred.

Efterord

Som framgår av texten, skrevs denna artikel i slutet av juli.

Revolutionens historia i augusti har fullkomligt bekräftat det som sades i artikeln. Sedan förorsakade Kornilovs revolt i slutet av augusti en ny vändning i revolutionen, då den

påtagligt visade hela folket, att kadeterna i förbund med de kontrarevolutionära generalerna strävar efter att upplösa sovjeterna och återupprätta monarkin. Hur stark denna nya vändning i revolutionen är och om den skall lyckas göra slut på den ödesdigra kompromisspolitiken med bourgeoisin, det kommer den närmaste framtiden att utvisa ...

N Lenin

Den 6 september 1917

Skrivet i slutet av juli, efterordet den 6 (19) september 1917

Publicerat i tidningen *Rabotjij* nr 8 och 9, den 12 och 13 september (30 och 31 augusti) 1917

Undertecknat: i nr 8 – *N-kov*, i nr 9 – *N Lenin*

Efterordet publicerat i broschyren N Lenin, *Revolutionens lärdomar*, förlaget Priboj, 1917, Petrograd

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 34, s 53-69